

**МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ**

01601, м. Київ, вул. Хрещатик, 30, тел. (044) 206-38-44, факс (044) 531-36-92
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: http://mre.kmu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37471933

На № _____ від _____

**Державна регуляторна
служба України**

Про погодження проекту Закону України

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України направляє на опрацювання та погодження проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» (далі – проект Закону).

Додатки:

1. Проект Закону на 7 арк.
2. Аналіз регуляторного впливу на 11 арк.
3. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк.
4. Копія наказу на 5 арк.
5. Порівняльна таблиця на 10 арк.

Перший заступник Міністра

Т. МАКСИМЕЦЬ

245867

UB Міністерство енергетики та
вугільної промисловості
України
Владислав Рамазанов 206 36 79
02/29-7352 від 31.07.2019

0.31

Державна регуляторна служба України
№ 5625/1/19-19 від 01.08.2019
сп

ЗАКОН УКРАЇНИ**Про внесення змін до Закону України
«Про ринок природного газу»**

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести до Закону України «Про ринок природного газу» (Відомості Верховної Ради України 2015 р., № 27, ст. 234) такі зміни:

1. Статтю 1 доповнити пунктами: 5¹, 10¹, 22¹ – 22³, 48 такого змісту:

«5¹) газова біржа - товарна біржа, що створена і здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про товарну біржу» з урахуванням особливостей визначених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими на його виконання;

10¹) клірингова діяльність на ринку природного газу - діяльність зі здійснення клірингу (визначення зобов'язань, у тому числі шляхом заліку (неттінгу) зустрічних зобов'язань за договорами), підготовки документів (інформації) для проведення розрахунків та поставки, створення системи управління ризиками виконання зобов'язань за укладеними договорами сторонами таких договорів;

22¹) організована торгівля на ринку природного газу - діяльність юридичної особи зі створення організаційних, технологічних, технічних, інформаційних, правових та інших умов для збирання та поширення інформації стосовно попиту і пропозиції на природний газ, проведення регулярних торгів та централізованого укладання договорів згідно з правилами торгівлі, встановленими організатором торгівлі;

22²) організовані ринки природного газу - газові біржі, фондові біржі та інші правові форм організованої торгівлі на ринку природного газу (у тому числі, деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність));

22³) організатор торгівлі - газова біржа (товарна біржа), фондова біржа, юридична особа іншої правової форми, яка здійснює діяльність з організації та проведення організованої торгівлі на ринку природного газу (у тому числі, за деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність)) згідно з законодавством;

48) центральний контрагент - юридична особа, яка здійснює діяльність з управління ризиками виконання учасниками торгів зобов'язань за укладеними ними договорами в межах, визначених правилами клірингу (клірингової діяльності) такого центрального контрагента, та стає покупцем для кожного продавця і продавцем для кожного покупця за договорами у момент їх укладення (відкрита оферта) або після їх укладення (новація) чи у інший правовий спосіб, незаборонений законом».

2. У статті 4:

Пункт 1 частини сьомої доповнити словами «у тому числі, щодо функціонування та розвитку організованих ринків природного газу»;

частину сьому доповнити пунктами 5¹-5¹⁵ такого змісту:

«5¹) має право здійснювати координацію діяльності державних органів з питань функціонування та розвитку в Україні організованих ринків природного газу (у тому числі деривативів, базовим активом яких є природний газ (потужність));

5²) в межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства має право розробляти заходи з державного регулювання та здійснює державне регулювання організованих ринків природного газу;

5³) в межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства має право розробляти заходи з державного регулювання та здійснює державне регулювання в частині провадження клірингової діяльності, здійснення клірингу та розрахунків за укладеними на організованих ринках природного газу договорами;

5⁴) в межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства має право розробляти заходи з державного регулювання та здійснює державне регулювання щодо вчинення правочинів з деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність) або базовим показником яких є ціна (зміна зміни) на природний газ (потужність) чи ціновий індекс;

5⁵) встановлює вимоги до функціонування організованих ринків природного газу та до організаторів торгівлі;

5⁶) встановлює вимоги до здійснення клірингу та провадження клірингової діяльності, виконання функцій центрального контрагента на ринку природного газу та до осіб, що здійснюють клірингову діяльність, виконують функції центрального контрагента та/або здійснюють чи забезпечують

980

розрахунки та/або поставку на ринку природного газу та деривативів, базовим активом яких є природний газ (потужність);

5⁷) встановлює вимоги до правил торгівлі та правил клірингу (клірингової діяльності) на організованих ринках природного газу;

5⁸) встановлює вимоги до заходів з обмеження ризиків невиконання договорів, укладених на організованих ринках природного газу;

5⁹) встановлює вимоги щодо вчинення правочинів з деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність);

5¹⁰) встановлює вимоги до методики розрахунку біржових курсів на ринку природного газу (потужностей) та цінових індексів;

5¹¹) встановлює вимоги до обсягів розкриття інформації в ході та за результатами торгів на організованих ринках природного газу (у тому числі, за правочинами з деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність));

5¹²) встановлює порядок проходження акредитації та здійснює (анулює) акредитацію організаторів торгівлі та осіб, що здійснюють клірингову діяльність (у тому числі, клірингову діяльність центрального контрагента) на ринку природного газу, у тому числі, за правочинами з деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність));

5¹³) веде (і підтримує в актуальному стані) перелік організаторів торгівлі та осіб, що здійснюють клірингову діяльність, функції центрального контрагента на ринку природного газу;

5¹⁴) погоджує правила (зміни до правил) торгівлі, організацію торгівлі (у тому числі, в частині укладання деривативів, базовим активом яких є природний газ (потужність));

5¹⁵) погоджує правила (зміни до правил) клірингу (клірингової діяльності) та заходи з управління ризиками, спрямовані на забезпечення виконання укладених договорів, у тому числі щодо правочинів з деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність)».

3. Розділ III доповнити главою 4 такого змісту:

«Глава 4. Засади провадження біржової та клірингової діяльності на ринку природного газу

Стаття 18¹. Засади провадження біржової діяльності на ринку природного газу

1. Організація біржової торгівлі на ринку природного газу природним газом як товарною продукцією здійснюється газовою біржою.
2. Організація біржової торгівлі на ринку природного газу з торгівлі природним газом шляхом укладання деривативів (фінансових інструментів) може здійснюватися газовою та фондовою біржами відповідно до положень цього Закону та інших нормативно – правових актів, прийнятих на його виконання.
3. Біржові торги організуються та проводяться організатором торгівлі виключно в електронній торговій системі.
4. Діяльність газової біржі здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про товарну біржу» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими на його виконання.
5. Товарна біржа набуває статусу газової біржі за умови дотримання вимог, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, та у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі.
6. Суб'єкти оптового ринку природного газу мають право безпосередньо приймати участь в біржових торгах, у тому числі з укладання деривативів, базовим активом яких є природний газ (потужність) або базовим показником яких є ціна (зміна ціни) на природний газ (потужність) чи ціновий індекс, за умови, що здійснюють виробничу та/або комерційну діяльність на товарному ринку, і для яких укладання товарних деривативів та правочинів щодо них здійснюється ними за власні кошти і є видом діяльності, додатковим до їх діяльності на товарному ринку і не пов'язаним із наданням інвестиційних послуг, та за умови дотримання вимог, встановлених правилами торгівлі організатора торгівлі.
7. Діяльність з організації біржової торгівлі на ринку природного газу може включати провадження клірингової діяльності та виконання функцій центрального контрагента (клірингова діяльність центрального контрагента) без отримання ліцензії на здійснення клірингової діяльності, якщо інше не встановлено законом.

8. Організатор торгівлі також може провадити клірингову діяльність за договорами, укладеними поза біржі, у відповідності до законодавста.

9. Організатор торгівлі, який суміщує діяльність з організації біржової торгівлі на ринку природного газу з іншими видами діяльності, зобов'язаний вживати заходів для уникнення і врегулювання конфлікту інтересів, який виникає в організатора торгівлі у зв'язку із таким суміщенням.

10. Газова біржа та особа, що провадить клірингову діяльність на ринку природного газу (у тому числі, клірингову діяльність центрального контрагента) та/або забезпечує здійснення поставки та/або розрахунків, мають право з метою допуску суб'єктів ринку природного газу до укладання договорів на біржі та забезпечення поставки та/або здійснення розрахунків отримувати від операторів ГТС, ГРМ, підземних сховищ природного газу та LNG, а оператори зобов'язані своєчасно надавати на вимогу біржі та центрального контрагента, інформацію щодо обсягів поставленого, закачаного, відібраного, вільного від фінансового забезпечення перед оператором ГТС, тощо природного газу, перелік суб'єктів ринку природного газу, які уклали договори на транспортування природного газу, з зазначенням терміну дії договорів та обсягів транспортування та інформацію щодо призупинення та припинення договорів, перелік балансових груп з зазначенням суб'єкта ринку природного газу, відповідального за балансування, дані щодо добових обсягів небалансів та іншу інформацію у цілях забезпечення надійності функціонування біржового ринку природного газу та унеможливлення виникнення системних ризиків, у тому числі при врегулюванні небалансів.

11. Організатор торгівлі не може здійснювати торгівлю природним газом та вчиняти правочини з деривативами за свій рахунок або за рахунок третіх осіб і бути стороною договору про торгівлю біржовими товарами з учасником торгів, окрім як при виконанні ним функцій центрального контрагента згідно з законодавством.

12. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, встановлює до організатора торгівлі вимоги, у тому числі щодо статутного та власного капіталу, та інші показники організатора торгівлі, що обмежують ризики діяльності на біржовому ринку природного газу.

Стаття 18². Засади провадження клірингової діяльності на ринку природного газу

1. Клірингова діяльність на ринку природного газу може здійснюватись організатором торгівлі або іншою особою, яка має право на провадження

відповідної діяльності згідно з законодавством, з дотриманням вимог цього Закону та нормативних актів, розроблених на його виконання.

2. Клірингова діяльність (у тому числі, клірингова діяльність центрального контрагента) за деривативами (фінансовими інструментами), правочини з якими здійснюються на ринку природного газу, провадиться у відповідності до законодавства, що регулює ринок деривативів (фінансових інструментів), з урахуванням особливостей визначених цим Законом та іншим нормативно – правовими актами, прийнятими на його виконання.

3. Організатор торгівлі здійснює клірингову діяльність без отримання ліцензії на здійснення клірингової діяльності, якщо інше не встановлено законом.

4. Особа, що провадить клірингову діяльність центрального контрагента на ринку природного газу, якщо інше не визначено її правилами і не передбачено відповідною ліцензією, не є замовниками послуг транспортування, і на неї не розповсюджуються вимоги Кодексу газотранспортної системи щодо надання фінансового забезпечення оператору газотранспортної системи.

5. Особа, що провадить клірингову діяльність (у тому числі клірингову діяльність центрального контрагента) на ринку природного газу, в цілях управління ризиками виконання зобов'язань за укладеними договорами має право виступати учасником торгів та укладати правочини, від імені та за рахунок учасника торгів, який не виконав своїх зобов'язань, або зобов'язання якого підлягають примусовому припиненню шляхом здійснення протилежної за напрямом операції з купівлі-продажу, без отримання будь-яких ліцензій на провадження діяльності з постачання (торгівлі) природного газу та укладання деривативів (торгівлі фінансовими інструментами).

6. Особа, яка провадить клірингову діяльність (у тому числі клірингову діяльність центрального контрагента) на ринку природного газу, чи надає послуги з врегулювання поставки та/або розрахунків, не є платником податку на додану вартість, зборів, акцизів та інших обов'язкових платежів до бюджету, що випливають з правочинів і договорів, в разі, якщо на таку особу не переходять (не переуступлені), і особа не приймає на себе, права власності на природний газ та грошові кошти та/або майнові права та/або право грошової вимоги щодо зазначених активів, якщо інше не зазначено в правилах клірингу (клірингової діяльності) такої особи.

7. З метою підвищення рівня забезпечення розрахунків особа, що провадить клірингову діяльність (у тому числі клірингову діяльність центрального контрагента) на ринку природного газу має право відкривати рахунки умовного зберігання (екскроу) для учасників торгів та під операції, що є складовими таких розрахунків.

8. Для виконання своїх функцій особа, що провадить клірингову діяльність центрального контрагента на ринку природного газу, має право відкривати грошові рахунки у Національному банку України в установленому Національним банком України порядку.

9. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, встановлює до особи, що провадить клірингову діяльність на ринку природного газу (у тому числі, клірингову діяльність центрального контрагента) та/або забезпечує здійснення поставки та/або розрахунків, вимоги, у тому числі щодо власного капіталу, та інші показники організатора торгівлі, що обмежують ризики діяльності на біржовому ринку природного газу».

II. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

**Голова Верховної Ради
України**

А. Парубій

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу»

I. Визначення проблеми

Біржі посідають особливе місце в інфраструктурі сучасної ринкової економіки. Біржовий ринок України, одержавши належне економічне середовище, розпочав вирішувати проблеми формування ринкових цін на основі попиту і пропозиції.

Біржова торгівля є невід'ємною складовою частиною оптової торгівлі.

Товарна біржа - це організований, постійно діючий ринок масових, стандартизованих, замінних товарів та товарних деривативів, на якому в умовах вільної конкуренції формуються ціни, здійснюється їх котирування, забезпечується деперсоніфікація й публічність торгу та забезпечується зниження трансакційних витрат та зниження ризиків невиконання угод.

За інформацією Державної служби статистики України, в Україні (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та частини зони проведення операції об'єднаних сил) налічується 555 бірж (без урахування фондових бірж та їх філій). Ефективно змогли функціонувати лише 11 з них. Однак навіть ця кількість є занадто високою для країни з такою територією і обсягом бізнесових угод. Варто зазначити, що у багатьох країнах світу функціонує тільки одна біржа, наприклад, Швеція, Швейцарія, Нідерланди; в Англії тільки 5 бірж, а у США – 11 фондових і 30 товарних.

Аналізуючи наведені дані та зіставляючи їх з мікро- та макроекономічними показниками діяльності нашої країни можна сказати, що в Україні відсутній сегмент біржового ринку, не зважаючи на рекордну кількість підприємницьких організацій з назвою «біржа», який виконував би притаманні йому важливі ринкові функції. Діяльність біржі потребує чіткого механізму державного регулювання.

В Україні прийнято американську модель державного регулювання біржових ринків, яка передбачає співпрацю професійних посередників і значне внутрішньо-біржове регулювання. Однак на державному рівні було запроваджено, як тепер виявилось, безперспективні заходи щодо організації бірж як потужних оптових товарних ринків, які на Заході нині перетворилися у центри концентрації кон'юнктури (попиту і пропозиції) та укладення деривативів, що складає ще одну важливу проблему розвитку біржового ринку на Україні.

До цього часу товарні біржі в Україні не посіли належного місця, як того вимагають нові економічні умови, що викликає необхідність переосмислення їх сутності та призначення, розробки науково обґрунтованих пропозицій щодо формування ефективного біржового механізму, сприятливих організаційних і правових умов їх функціонування.

Також на діяльність бірж в Україні останнього року досить істотно вплинула політична ситуація, погіршення економічного стану у зв'язку з конфліктом на сході країни. Однак вплинути на ці фактори можна тільки політичними факторами.

Основними проблемами, які уповільнюють розвиток біржової діяльності в Україні, за винятком політичних, є наступні: незначна частка організованого ринку; низький рівень ліквідності; недостатня капіталізація ринку; недосконале нормативне регулювання.

З метою зниження системних ризиків на ринку природного газу щодо поставки товарів та здійснення розрахунків за укладеними угодами (договорами), в тому числі деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність), доцільно запропонувати превентивні заходи з регулювання з врахуванням міжнародного, зокрема європейського, досвіду, а саме: встановити вимоги до бірж та інших правових форм організованої торгівлі природним газом та прозорості їх діяльності, встановити вимоги до суб'єктів господарювання, які мають намір провадити або вже провадять клірингову діяльність та/або діяльність центрального контрагента, а також визначити засади регулювання зазначених видів діяльності. Запровадження таких підходів сприятиме підвищенню відповідальності осіб, що провадять такі види діяльності, підвищенню якості послуг, що надаються на біржовому ринку, і головне, – зниженню ризиків невиконання угод (договорів).

Враховуючи викладене, порушена проблема є надзвичайно актуальною.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		+

Проблема не може бути вирішена за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки на сьогодні відсутнє законодавство, яке врегульовує питання підвищення ліквідності енергетичних ринків, включаючи енергетичні біржі, а також питання встановлення особи, що провадить клірингову діяльність на ринку природного газу (у тому числі, клірингову діяльність центрального контрагента).

II. Цілі державного регулювання

Основною ціллю державного регулювання є врегулювання питання провадження біржової та клірингової діяльності на ринку природного газу, а також здійснення регулювання в зазначених сферах діяльності, з врахуванням європейської практики та положень нормативних актів ЄС, зобов'язання з імплементації яких взяла на себе Україна (в частині всіх організованих форм торгівлі природним газом – біржова, позабіржова багатостороння торгівля, брокерська на спотовому ринку та на ринку деривативів).

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу»	Прийняття проекту Закону України призведе до врегулювання питання провадження біржової та клірингової діяльності на ринку природного газу, а також здійснення регулювання в зазначених сферах діяльності, з врахуванням європейської практики та положень нормативних актів ЄС, зобов'язання з імплементації яких взяла на себе Україна (в частині всіх організованих форм торгівлі природним газом – біржова, позабіржова багатостороння торгівля, брокерська на спотовому ринку та на ринку деривативів).
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін	Призведе до появи незначної частки організованого ринку; низького рівня ліквідності; недостатньої капіталізації ринку; недосконалого нормативного регулювання.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Втрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу»	Впровадження регуляторного акта дозволить запровадити біржову та клірингову діяльність на ринку природного газу. Повністю ліквідна газова біржа буде ключовим показником ефективності реструктуризації газової промисловості з метою забезпечення конкуренції та вигод для українських споживачів енергії та економіки в цілому	-
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації	-	Унеможливило забезпечення високого ступеню безпеки постачань природного газу, високого

без змін		рівня захисту споживачів, нівелює зусилля держави по проведенню якісної та ефективної реформи ринку природного газу України відповідно до європейських принципів та вимог
----------	--	---

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Втрати
<p>Альтернатива 1</p> <p>Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу»</p>	<p>Прийняття проекту Закону України сприятиме регулюванню в зазначених сферах діяльності, з врахуванням європейської практики та положень нормативних актів ЄС, зобов'язання з імплементації яких взяла на себе Україна (в частині всіх організованих форм торгівлі природним газом – біржова, позабіржова багатостороння торгівля, брокерська на спотовому ринку та на ринку деривативів).</p>	-
<p>Альтернатива 2</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	-	<p>Не відбудеться створення конкурентного сектору природного газу, який може сприяти залученню інвесторів та трейдерів і забезпечить доступний за цінами природний газ для споживачів.</p>

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	2	348	-	-	350
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,6 %	99,4 %	-	-	100 %

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу»	Впровадження регуляторного акту сприятиме: - отриманню учасниками ринку природного газу якісних біржових послуг, заснованих на сучасних технологіях і рівних правах доступу; - прозорості та запобіганню зловживанням і маніпулюванням при укладенні угод на біржовому ринку.	Відсутні
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Виникнуть проблеми, які уповільнюють розвиток біржової діяльності в Україні, за винятком політичних, є наступні: незначна частка організованого ринку;

		<p>низький рівень ліквідності; недостатня капіталізація ринку; недосконале нормативне регулювання.</p> <p>До цього часу товарні біржі в Україні не посіли належного місця, як того вимагають нові економічні умови, що викликає необхідність переосмислення їх сутності та призначення, розробки науково обґрунтованих пропозицій щодо формування ефективного біржового механізму, сприятливих організаційних і правових умов їх функціонування.</p> <p>Також на діяльність бірж в Україні останнього року досить істотно вплинула політична ситуація, погіршення економічного стану у зв'язку з конфліктом на сході країни.</p>
Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень	
<p>Альтернатива 1</p> <p>Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу»</p>	Витрати відсутні.	
<p>Альтернатива 2</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	Витрати відсутні.	

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу»	4	Максимальний бал. Цілі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті повною мірою. Проблема більше не буде існувати.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	1	Мінімальний бал, який показує неможливість досягнення цілей державного регулювання альтернативним способом.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу»	Сприятиме підвищенню відповідальності осіб, що провадять такі види діяльності, підвищенню якості послуг, що надаються на біржовому ринку, і головне, – зниженню ризиків невиконання угод (договорів).	Відсутні	Дозволяє вирішити проблему найбільш ефективним шляхом.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Не передбачається	Не буде встановлено вимог до бірж та інших правових форм організованої торгівлі	Не відбудеться створення стабільної регуляторної та ринкової структури, здатної залучати інвестиції в газові мережі

		природним газом та прозорості діяльності.	
--	--	---	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
<p>Альтернатива 1</p> <p>Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу»</p>	<p>Сприятиме врегулюванню питання провадження біржової та клірингової діяльності на ринку природного газу, а також здійснення регулювання в зазначених сферах діяльності, з врахуванням європейської практики та положень нормативних актів ЄС, зобов'язання з імплементації яких взяла на себе Україна (в частині всіх організованих форм торгівлі природним газом – біржова, позабіржова багатостороння торгівля, брокерська на спотовому ринку та на ринку деривативів).</p>	<p>Ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта не передбачається</p>
<p>Альтернатива 2</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Не забезпечення функціонування ліквідного ринку природного газу і відсутність можливості торгівлі газом між учасниками ринку природного газу із задоволенням їх попиту і пропозиції шляхом забезпечення достатніх</p>	<p>Не передбачається</p>

	<p>можливостей протягом газового дня, прозорості та недискримінаційного доступу до майданчиків та послуг на рівній основі із забезпеченням анонімності торгів.</p>	
--	--	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання проблематики є прийняття регуляторного акта, який унормує провадження біржової та клірингової діяльності на ринку природного газу.

Проектом Закону передбачається закріпити у Законі України «Про ринок природного газу» наступні ключові визначення:

газова біржа - товарна біржа, що створена і здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про товарну біржу» та з дотримання вимог, встановлених цим Законом та розробленим у відповідності до нього вторинним законодавством;

клірингова діяльність на ринку природного газу - діяльність зі здійснення клірингу (визначення зобов'язань, у тому числі шляхом заліку (неттінгу) зустрічних зобов'язань за договорами), підготовки документів (інформації) для проведення розрахунків та поставки, створення системи управління ризиками виконання зобов'язань за укладеними договорами сторонами таких договорів;

організована торгівля на ринку природного газу - діяльність юридичної особи зі створення організаційних, технологічних, технічних, інформаційних, правових та інших умов для збирання та поширення інформації стосовно попиту і пропозиції на природний газ, проведення регулярних торгів та централізованого укладання договорів згідно з правилами торгівлі, встановленими організатором торгівлі;

організовані ринки природного газу - газові біржі, фондові біржі та інші правові форм організованої торгівлі на ринку природного газу (у тому числі, деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність));

організатор торгівлі - газова біржа (товарна біржа), фондова біржа, юридична особа іншої правової форми, яка здійснює діяльність з організації та проведення організованої торгівлі на ринку природного газу (у тому числі, за деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність)) згідно з законодавством;

центральний контрагент - юридична особа, яка здійснює діяльність з управління ризиками виконання учасниками торгів зобов'язань за укладеними ними договорами в межах, визначених правилами клірингу (клірингової діяльності) такого центрального контрагента, та стає покупцем для кожного

продавця і продавцем для кожного покупця за договорами у момент їх укладення (відкрита оферта) або після їх укладення (новація) чи у інший правовий спосіб, незаборонений законом.

Крім того, проектом Закону пропонується визначити засади провадження біржової діяльності на ринку природного газу, організацію біржової торгівлі на ринку природного газу природним газом як товарною продукцією та організацію біржової торгівлі на ринку природного газу з торгівлі природним газом шляхом укладання деривативів (фінансових інструментів) може здійснюватися газовою та фондовою біржами у відповідності до законодавства в частині, що не суперечить вимогам цього Закону та нормативним актам, розробленим на його виконання.

Міненерговугілля встановлюватиме до організатора торгівлі вимоги, у тому числі щодо статутного та власного капіталу, та до інших показників за фінансовою звітністю організатора торгівлі та його діяльності, що обмежують ризики діяльності на біржовому ринку природного газу. Додатково Міністерство встановлюватиме до особи, що провадить клірингову діяльність на ринку природного газу (у тому числі, клірингову діяльність центрального контрагента) та/або забезпечує здійснення поставки та/або розрахунків, вимоги, у тому числі щодо власного капіталу, та до інших показників такої особи, що обмежують ризики невиконання угод (договорів) на біржовому ринку природного газу та поза ним.

Міненерговугілля для впровадження цього регуляторного акта має погодити проект із заінтересованими органами та подати його на розгляд до Кабінету Міністрів України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта Міненерговугілля не передбачаються.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Закон України набирає чинності з дня його опублікування та діє безстроково.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозовані показники результативності регуляторного акта:

а) розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів, цільових фондів – не зміниться.

б) кількість суб'єктів господарювання, та/або фізичних осіб, на які поширюватиметься дія акта - дія акта поширюється на НАК «Нафтогаз України», постачальників природного газу, трейдерів, власників ресурсу природного газу та інших суб'єктів ринку природного газу.

в) розмір коштів, що витрачатимуться суб'єктами господарювання, та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог цього акта-виконання вимог цього акта не потребує додаткових витрат.

г) рівень інформованості суб'єктів господарювання стосовно основних положень регуляторного акта – високий.

Проект регуляторного акта та відповідний аналіз регуляторного впливу розміщено на офіційному веб – сайті Міненерговугілля в мережі Інтернет <http://mre.kmu.gov.ua/>. Міненерговугілля у межах компетенції надає необхідні роз'яснення щодо застосування акта, який буде опубліковано в засобах масової інформації після його прийняття.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

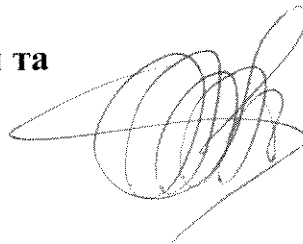
Відстеження результативності регуляторного акта будуть здійснюватися Міністерством енергетики та вугільної промисловості України статистичним методом.

Базове відстеження результативності акта здійснюватиметься після набрання ним чинності шляхом аналізу статистичних даних, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності проекту акта буде здійснюватись через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом.

Періодичні відстеження результативності будуть здійснюватися раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Перший заступник Міністра енергетики та вугільної промисловості України

Т. МАКСИМЕЦЬ

**Повідомлення про оприлюднення
проекту Закону України «Про внесення змін
до Закону України «Про ринок природного газу»**

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України оголошує про опублікування проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» на офіційному веб-сайті Міненерговугілля в мережі Інтернет - <http://mpe.kmu.gov.ua>, розділ «Нормативно-правова база», підрозділ «Регуляторні акти», папка «Проекти регуляторних актів».

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» розроблено Міністерством енергетики та вугільної промисловості на виконання пунктів 86.1 та 91 плану заходів з реалізації етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.06.2018 № 497-р, для забезпечення виконання норм Закону України «Про ринок природного газу», Закону України «Про товарну біржу» та Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», а також на виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Метою проекту Закону України є врегулювання питання провадження біржової та клірингової діяльності на ринку природного газу, а також здійснення регулювання в зазначених сферах діяльності, з врахуванням європейської практики та положень нормативних актів ЄС, зобов'язання з імплементації яких взяла на себе Україна (в частині всіх організованих форм торгівлі природним газом – біржова, позабіржова багатостороння торгівля, брокерська на спотовому ринку та на ринку деривативів).

Зауваження та пропозиції до проекту постанови приймаються в письмовому вигляді та електронною поштою протягом місяця за адресою: Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, 01601 вул. Хрещатик, 30; e-mail: vladislav.ramazanov@mev.gov.ua.

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА
ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

НАКАЗ

«14» 12 2018

м. Київ

№ 638

Про затвердження Плану діяльності
Міненерговугілля з підготовки
проектів регуляторних актів на 2019 рік

Відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»; Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 № 731, зі змінами та доповненнями,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити План діяльності Міненерговугілля з підготовки проектів регуляторних актів на 2019 рік, що додається.

2. Структурному підрозділу, який є відповідальним за розроблення проекту регуляторного акта забезпечити:

підготовку та оприлюднення проектів регуляторних актів у встановленому порядку;

базове, повторне, періодичне відстеження регуляторного акта, зазначеного у пункті 1 цього наказу, після його підписання (прийняття) відповідно до Методики відстеження результативності регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

І. Насалик

038403

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міненерговугілля

14.12.2018 № 638

План діяльності Міненерговугілля України з підготовки проектів регуляторних актів на 2019 рік

№ з/п	Вид та назва проекту регуляторного акта	Мета прийняття регуляторного акта	Підрозділи, відповідальні за розроблення проектів регуляторних актів	Термін підготовки проекту регуляторного акта
1.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо газу»	Відповідно до частини третьої статті 18 Закону України "Про ринок природного газу" та з метою впровадження в Україні механізмів технічного регулювання щодо вимог до природного газу за європейськими стандартами	Директорат викопних видів палива	II квартал 2019 року
2.	Наказ Міненерговугілля «Про затвердження Правил доступу суб'єктів ринку природного газу до внутрішньопромислових трубопроводів суміжних газовидобувних підприємств»	Виконання п. 21.1 Плану завдань і заходів Міненерговугілля з реформування паливно-енергетичного комплексу, затвердженого наказом Міненерговугілля № 541 від 31.10.2018	Директорат викопних видів палива	I квартал 2019 року
3.	Наказ Міненерговугілля «Про внесення змін до Порядку технічного огляду, обстеження, оцінки та паспортизації технічного стану, здійснення запобіжних заходів для безаварійного експлуатування систем газопостачання	Виконання п. 21.4 Плану завдань і заходів Міненерговугілля з реформування паливно-енергетичного комплексу, затвердженого наказом Міненерговугілля № 541 від 31.10.2018	Директорат викопних видів палива	I квартал 2019 року
4.	Закон України «Щодо деяких питань заборгованості державних підприємств вугільної галузі та	Виконання п. 22.1 Плану завдань і заходів Міненерговугілля з реформування паливно-енергетичного комплексу,	Директорат викопних видів палива	IV квартал 2019 р.

	особливості погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії	затвердженого наказом Міненерговугілля № 541 від 31.10.2018		
5.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку ліквідації збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств»	Виконання завдань і заходів Міненерговугілля з реформування паливно-енергетичного комплексу	Директорат виконних видів палива	II квартал 2019 року
6.	Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження розміру страхового запасу природного газу на 2020 рік»	Виконання частини шостої статті 12 Закону України «Про ринок природного газу»	Директорат енергетичних ринків	IV квартал 2019 року
7.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку визначення переліку товарних бірж, критеріїв та обов'язкових умов функціонування таких товарних бірж, а також ключових вимог до процедур проведення закупівлі природного газу на товарних біржах»	На виконання пунктів 86 та 91 Плану заходів з реалізації етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 497-р.	Директорат енергетичних ринків	II квартал 2019 року
8.	Закон України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про ринок природного газу» щодо засад провадження біржової та клірингової діяльності на ринку природного газу»	На виконання пунктів 86 та 91 Плану заходів з реалізації етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 497-р. Пункт 773 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної	Директорат енергетичних ринків	II квартал 2019 року

		енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106.		
9.	Наказ Міністерства енергетики та теплоенергетики «Про затвердження Змін до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії»	Приведення Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії у відповідність до Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312	Директорат енергетичних ринків	III квартал 2019 року
10.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами»	Відповідно до пункту 6 частини другої статті 66 Закону України «Про ринок електричної енергії»	Директорат енергетичних ринків	II квартал 2019 року
11.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку розгляду Міністерством енергетики та вугільної промисловості справ про порушення законодавства про забезпечення прозорості у видобувних галузях»	На виконання пункту 6 «Прикінцевих та перехідних положень» Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях»	Директорат стратегічного планування та європейської інтеграції	III квартал 2019 року
12.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до газу скрапленого для автомобільного транспорту, комунально-побутового споживання та промислових цілей та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1069»	З метою впровадження в Україні механізмів технічного регулювання щодо вимог до скрапленого газу для автомобільного транспорту, комунально-побутового споживання та промислових цілей за європейськими стандартами	Управління нафтогазового комплексу	IV квартал 2019 року
13.	Наказ Міністерства енергетики та теплоенергетики «Про затвердження Переліку видів робіт, які входять до технічного	На виконання абзацу першого частини третьої статті 19 Закону України «Про житлово-комунальні	Управління нафтогазового комплексу	I квартал 2019 року

	обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання в житлових будинках»	послуги»		
--	---	----------	--	--

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

Зміст положення (норми) чинного законодавства	Зміст (положення) акта з урахуванням запропонованих змін
Розділ І. Загальні положення	Розділ І. Загальні положення
Стаття 1. Визначення термінів	Стаття 1. Визначення термінів
Норма відсутня	«5 ¹) газова біржа - товарна біржа, що створена і здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про товарну біржу» з урахуванням особливостей визначених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими на його виконання;
Норма відсутня	10 ¹) клірингова діяльність на ринку природного газу - діяльність зі здійснення клірингу (визначення зобов'язань, у тому числі шляхом заліку (нетінгу) зустрічних зобов'язань за договорами), підготовки документів (інформації) для проведення розрахунків та поставки, створення системи управління ризиками виконання зобов'язань за укладеними договорами сторонами таких договорів;
Норма відсутня	22 ¹) організована торгівля на ринку природного газу - діяльність юридичної особи зі створення організаційних, технологічних, технічних, інформаційних, правових та інших умов для збирання та поширення інформації стосовно попиту і пропозиції на природний газ, проведення регулярних торгів та централізованого укладання договорів згідно з правилами торгівлі, встановленими організатором торгівлі;

<p>Норма відсутня</p>	<p>22³⁾ організовані ринки природного газу - газові біржі, фондові біржі та інші правові форм організованої торгівлі на ринку природного газу (у тому числі, деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність));</p>
<p>Норма відсутня</p>	<p>22³⁾ організатор торгівлі - газова біржа (товарна біржа), фондова біржа, юридична особа іншої правової форми, яка здійснює діяльність з організації та проведення організованої торгівлі на ринку природного газу (у тому числі, за деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність)) згідно з законодавством;</p>
<p>Норма відсутня</p>	<p>48) центральний контрагент - юридична особа, яка здійснює діяльність з управління ризиками виконання учасниками торгів зобов'язань за укладеними ними договорами в межах, визначених правилами клірингу (клірингової діяльності) такого центрального контрагента, та стає покупцем для кожного продавця і продавцем для кожного покупця за договорами у момент їх укладення (відкриття оферта) або після їх укладення (новачія) чи у інший правовий спосіб, незаборонений законом».</p>
<p>Розділ II. Принципи функціонування ринку природного газу. Роль держави на ринку природного газу.</p>	<p>2. У статті 4:</p>
<p>Стаття 4. Державне регулювання, формування та реалізація державної політики на ринку природного газу</p>	<p>Підпункт 1 частини сьомої статті 4 доповнити словами «„у тому числі, щодо функціонування та розвитку організованих ринків природного газу»;</p>
<p>7. На ринку природного газу центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі:</p>	<p>частину сьому доповнити пунктами 5¹-5¹⁷ такого змісту:</p>

1) формує та реалізує державну політику в нафтогазовому комплексі з урахуванням положень Енергетичної стратегії України;

«5¹) має право здійснювати координацію діяльності державних органів з питань функціонування та розвитку в Україні організованих ринків природного газу (у тому числі деривативів, базовим активом яких є природний газ (потужність));

Норми відсутні

5²) в межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства має право розробляти заходи з державного регулювання та здійснює державне регулювання організованих ринків природного газу;

5³) в межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства має право розробляти заходи з державного регулювання та здійснює державне регулювання в частині провадження клірингової діяльності, здійснення клірингу та розрахунків за укладеними на організованих ринках природного газу договорами;

5⁴) в межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства має право розробляти заходи з державного регулювання та здійснює державне регулювання щодо вчинення правочинів з деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність) або базовим показником яких є ціна (зміна зміни) на природний газ (потужність) чи цінний індекс;

5⁵) встановлює вимоги до функціонування організованих ринків природного газу та до організаторів торгівлі;

5⁶) встановлює вимоги до здійснення клірингу та провадження клірингової діяльності, виконання функцій центрального контрагента на ринку природного газу та до осіб, що здійснюють клірингову діяльність, виконують функції центрального контрагента та/або здійснюють чи забезпечують розрахунки та/або поставку на ринку природного газу та деривативів, базовим активом яких є природний газ (потужність);

- 5⁷) встановлює вимоги до правил торгівлі та правил клірингу (клірингової діяльності) на організованих ринках природного газу;
- 5⁸) встановлює вимоги до заходів з обмеження ризиків невиконання договорів, укладених на організованих ринках природного газу;
- 5⁹) встановлює вимоги щодо вчинення правочинів з деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність);
- 5¹⁰) встановлює вимоги до методики розрахунку біржових курсів на ринку природного газу (потужностей) та цінкових індексів;
- 5¹¹) встановлює вимоги до обсягів розкриття інформації в ході та за результатами торгів на організованих ринках природного газу (у тому числі, за правочинами з деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність));
- 5¹²) встановлює порядок проходження акредитації та здійснює (анулює) акредитацію організаторів торгівлі та осіб, що здійснюють клірингову діяльність (у тому числі, клірингову діяльність центрального контрагента) на ринку природного газу, у тому числі, за правочинами з деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність));
- 5¹³) здійснює нагляд (контроль) за дотриманням організаторами торгівлі законодавства та правил торгівлі;
- 5¹⁴) здійснює нагляд (контроль) за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять клірингову діяльність та/або клірингову діяльність Центрального контрагента (у тому числі щодо правочинів з деривативами, базовим активом яких є

	<p>природний газ (потужність)) законодавства та правил клірингу (клірингової діяльності);</p> <p>5¹⁵) веде (і підтримує в актуальному стані) перелік організаторів торгівлі та осіб, що здійснюють клірингову діяльність, функції центрального контрагента на ринку природного газу;</p> <p>5¹⁶) погоджує правила (зміни до правил) торгівлі, організацію торгівлі (у тому числі, в частині укладання деривативів, базовим активом яких є природний газ (потужність));</p> <p>5¹⁷) погоджує правила (зміни до правил) клірингу (клірингової діяльності) та заходи з управління ризиками, спрямовані на забезпечення виконання укладених договорів, у тому числі щодо правочинів з деривативами, базовим активом яких є природний газ (потужність)».</p> <p>..</p>
<p>Розділ III. Організаційно-правові засади функціонування ринку природного газу</p>	<p>Розділ III. Організаційно-правові засади функціонування ринку природного газу</p>
<p>Норма відсутня</p>	<p>Глава 4. Засади провадження біржової та клірингової діяльності на ринку природного газу</p>
<p>Норма відсутня</p>	<p>Стаття 18¹. Засади провадження біржової діяльності на ринку природного газу</p> <p>1. Організація біржової торгівлі на ринку природного газу природним газом як товарною продукцією здійснюється газовою біржою.</p> <p>2. Організація біржової торгівлі на ринку природного газу з торгівлі природним газом шляхом укладання деривативів (фінансових інструментів) може здійснюватися газовою та</p>

- фондовою біржами відповідно до положень цього Закону та інших нормативно – правових актів, прийятих на його виконання.
3. Біржові торги організуються та проводяться організатором торгівлі виключно в електронній торговій системі.
4. Діяльність газової біржі здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про товарну біржу» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими на його виконання.
5. Товарна біржа набуває статусу газової біржі за умови дотримання вимог, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, та у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі.
6. Суб'єкти оптового ринку природного газу мають право безпосередньо приймати участь в біржових торгах, у тому числі з укладання деривативів, базовим активом яких є природний газ (потужність) або базовим показником яких є ціна (зміна ціни) на природний газ (потужність) чи цінновий індекс, за умови, що здійснюють виробничу та/або комерційну діяльність на товарному ринку, і для яких укладання товарних деривативів та правочинів щодо них здійснюється ними за власні кошти і є видом діяльності, додатковим до їх діяльності на товарному ринку і не пов'язаним із наданням інвестиційних послуг, та за умови дотримання вимог, встановлених правилами торгівлі організатора торгівлі.
7. Діяльність з організації біржової торгівлі на ринку природного газу може включати провадження клірингової діяльності та виконання функцій центрального контрагента (клірингова діяльність центрального контрагента) без отримання ліцензії на

здійснення клірингової діяльності, якщо інше не встановлено законом.

8. Організатор торгівлі також може провадити клірингову діяльність за договорами, укладеними поза біржі, у відповідності до законодавста.

9. Організатор торгівлі, який суміщує діяльність з організації біржової торгівлі на ринку природного газу з іншими видами діяльності, зобов'язаний вживати заходів для уникнення і врегулювання конфлікту інтересів, який виникає в організатора торгівлі у зв'язку із таким суміщенням.

10. Газова біржа та особа, що провадить клірингову діяльність на ринку природного газу (у тому числі, клірингову діяльність центрального контрагента) та/або забезпечує здійснення поставки та/або розрахунків, мають право з метою допуску суб'єктів ринку природного газу до укладання договорів на біржі та забезпечення поставки та/або здійснення розрахунків отримувати від операторів ГТС, ГРМ, підземних сховищ природного газу та LNG, а оператори зобов'язані своєчасно надавати на вимогу біржі та центрального контрагента, інформацію щодо обсягів поставленого, закачаного, відібраного, вільного від фінансового забезпечення перед оператором ГТС, тощо природного газу, перелік суб'єктів ринку природного газу, які уклали договори на транспортування природного газу, з зазначенням терміну дії договорів та обсягів транспортування та інформацію щодо призупинення та припинення договорів, перелік балансових груп з зазначенням суб'єкта ринку природного газу, відповідального за балансування, дані щодо добових обсягів небалансів та іншу інформацію у цілях забезпечення надійності функціонування біржового ринку природного газу та унеможливлення виникнення системних ризиків, у тому числі при врегулюванні небалансів.

11. Організатор торгівлі не може здійснювати торгівлю природним газом та вчиняти правочини з деривативами за свій рахунок або за рахунок третіх осіб і бути стороною договору про

торгівлю біржовими товарами з учасником торгів, окрім як при виконанні ним функцій центрального контрагента згідно з законодавством.

12. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, встановлює до організатора торгівлі вимоги, у тому числі щодо статутного та власного капіталу, та інші показники організатора торгівлі, що обмежують ризики діяльності на біржовому ринку природного газу.

Стаття 18². Засади провадження клірингової діяльності на ринку природного газу

1. Клірингова діяльність на ринку природного газу може здійснюватись організатором торгівлі або іншою особою, яка має право на провадження відповідної діяльності згідно з законодавством, з дотриманням вимог цього Закону та нормативних актів, розроблених на його виконання.

2. Клірингова діяльність (у тому числі, клірингова діяльність центрального контрагента) за деривативами (фінансовими інструментами), правочини з якими здійснюються на ринку природного газу, провадиться у відповідності до законодавства, що регулює ринок деривативів (фінансових інструментів), з урахуванням особливостей визначених цим Законом та іншим нормативно – правовими актами, прийнятими на його виконання.

3. Організатор торгівлі здійснює клірингову діяльність без отримання ліцензії на здійснення клірингової діяльності, якщо інше не встановлено законом.

4. Особа, що провадить клірингову діяльність центрального контрагента на ринку природного газу, якщо інше не визначено її правилами і не передбачено відповідною ліцензією, не є замовниками послуг транспортування, і на неї не розповсюджуються вимоги Кодексу газотранспортної системи

	<p>щодо надання фінансового забезпечення оператору газотранспортної системи.</p> <p>5. Особа, що провадить клірингову діяльність (у тому числі клірингову діяльність центрального контрагента) на ринку природного газу, в цілях управління ризиками виконання зобов'язань за укладеними договорами має право виступати учасником торгів та укладати правочини, від імені та за рахунок учасника торгів, який не виконав своїх зобов'язань, або зобов'язання якого підлягають примусовому припиненню шляхом здійснення протилежної за напрямом операції з купівлі-продажу, без отримання будь-яких ліцензій на провадження діяльності з постачання (торгівлі) природного газу та укладання деривативів (торгівлі фінансовими інструментами).</p> <p>6. Особа, яка провадить клірингову діяльність (у тому числі клірингову діяльність центрального контрагента) на ринку природного газу, чи надає послуги з врегулювання поставки та/або розрахунків, не є платником податку на додану вартість, зборів, акцизів та інших обов'язкових платежів до бюджету, що випливають з правочинів і договорів, в разі, якщо на таку особу не переходить (не переуступлені), і особа не приймає на себе права власності на природний газ та грошові кошти та/або майнові права та/або право грошової вимоги щодо зазначених активів, якщо інше не зазначено в правилах клірингу (клірингової діяльності) такої особи.</p> <p>7. З метою підвищення рівня забезпечення розрахунків особа, що провадить клірингову діяльність (у тому числі клірингову діяльність центрального контрагента) на ринку природного газу має право відкривати рахунки умовного зберігання (екскроу) для учасників торгів та під операції, що є складовими таких розрахунків.</p> <p>8. Для виконання своїх функцій особа, що провадить клірингову діяльність центрального контрагента на ринку природного газу,</p>
--	--

має право відкривати грошові рахунки у Національному банку України в устанавленому Національним банком України порядку.

9. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, встановлює до особи, що провадить клірингову діяльність на ринку природного газу (у тому числі, клірингову діяльність центрального контрагента) та/або забезпечує здійснення поставки та/або розрахунків, вимоги, у тому числі щодо власного капіталу, та інші показники організатора торгівлі, що обмежують ризики діяльності на біржовому ринку природного газу».

**Генеральний директор Директорату енергетичних ринків
Міністерства енергетики та вугільної промисловості України**

_____ 2019 р.

О. Буславець

**МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА
ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ**

(Міненерговугілля України)

01601, м.Київ, вул. Хрещатик, 30, тел.: 206-38-44, 206-38-45, ф.: 531-36-92

E-mail: kanc@mev.energy.gov.ua, Код ЄРПОУ 37471933

31.07.2019 № 285

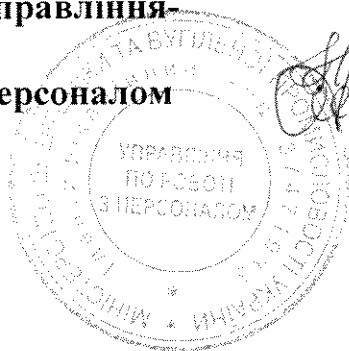
На № _____ від _____

ДОВІДКА

Відповідно до наказу Міненерговугілля України від 22 липня 2019 року № 271-в/а у зв'язку з відпусткою Міністра енергетики та вугільної промисловості України Насалика І.С., перший заступник Міністра Максимець Т.В. 31 липня 2019 року виконує його обов'язки.

Довідка видана для пред'явлення за місцем вимоги.

**Заступник начальника управління-
начальник відділу
Управління по роботі з персоналом**

Н. СЛУЦЕНКО